

Міністерство освіти і науки України
Державна вища професійна школа в Конені (Польща)
Уманський національний університет садівництва
Факультет економіки і підприємництва
Львівський національний аграрний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

Матеріали XIV Всеукраїнської наукової конференції за міжнародною участю

УМАНЬ 2022

УДК 330(063)
A43

*Рекомендовано до друку вченою радою Уманського національного
університету садівництва, протокол №2 від 06.10.2022 року*

Редакційна колегія:

О. О. Непочатенко – доктор економічних наук (відповідальний редактор);
Ю. О. Нестерчук – доктор економічних наук (заступник відповідального редактора);
Л. Ю. Мельник – доктор економічних наук;
С. Ю. Соколюк – доктор економічних наук;
О. Г. Пенькова – доктор економічних наук;
Р. П. Мудрак – доктор економічних наук;
О. Т. Прокопчук – доктор економічних наук;
Р.І. Ліщук – кандидат технічних наук
Ю. В. Улянич – кандидат економічних наук (відповідальний секретар).

*Автори вміщених матеріалів висловлюють свою думку,
яка не завжди збігається з позицією редакції.*

A43 Актуальні питання сучасної економіки : матеріали XIV Всеукраїнської наукової конференції за міжнародною участю, 15 листопада 2022 р. – Умань : УНУС. 2022. 335с.

Збірник містить доповіді студентів, викладачів та вчених, які були розглянуті на XIV Всеукраїнській науковій конференції «Актуальні питання сучасної економіки» за міжнародною участю, що відбулася 15 листопада 2022 року в м. Умань. У наукових матеріалах висвітлюється широкий спектр фінансово-економічних питань сучасної економіки.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються питаннями розвитку економіки.

УДК 330(063)

**©Уманський національний
університет садівництва, 2022**

ЗМІСТ

Секція 1. Фінансові аспекти розвитку економіки

Барабаш Л.В. Актуальні напрями реформи податкової системи України	10
Бондаренко Н. В., Бадзьор Р.С. Система антикризового управління банківською системою	11
Бондаренко Н. В., Власюк О.О. Сутність та значення менеджменту у комерційних банках	13
Бондаренко Н.В., Вовчанська А.В. Бізнес план банку та його роль в стратегічному менеджменті	15
Бондаренко Н.В., Заблоцька А.О., Стратегічний банківський менеджмент	16
Бондаренко Н.В., Заярна В.О Лізинг як форма кредитування підприємств	18
Бондаренко Н.В., Мігур І.О. Управління фінансовою безпекою банківської системи	21
Власюк С.А., Вовчанська А. Сучасні тенденції та проблеми інвестиційної діяльності в Україні	23
Власюк С.А., Барінова Л.О. Особливості фінансового забезпечення аграрної сфери	24
Власюк С.А., Вокіна В. Платіжна дисципліна: наслідки порушення та способи зміцнення	26
Власюк С.А., Жикол Я.О. Глобальні фінанси як складова фінансової політики аграрної сфери	29
Vlasiuk S., Zaiarna K. Credit support for agribusiness in the conditions of martial law	30
Vlasiuk S., Levchenko O. Features of agribusiness insurance in Ukraine	32
Власюк С.А., Ролінський О.В., Ходжабаєв Шоввоз Макропруденційні заходи як ефективність впливу на фінансову стабільність банківської системи	37
Власюк С.А., Сакалюк А.В. Страхова діяльність в аграрній сфері: поточні питання та стратегічні напрями	39
Власюк С.А., Усатюк Д.О. Особливості страхування транспортних засобів в Україні	41
Вовченко В.П. Напрями використання фінансових ресурсів підприємства	42
Гергола С.В., Теслюк С.А. Золотовалютні резерви України в умовах війни	44
Гончаренко О.П. Споживче кредитування в Україні та перспективи його розвитку	46
Гумен О. В. Організаційні основи розвитку ринку страхових послуг	48
Деркач О.О., Борисюк О.В. Розвиток ринку страхування в Україні під час воєнного стану	50
Клименко В.О. Теоретичні засади функціонування страхового ринку	52
Переполка В.Ю., Колотуха С.М. Банківське кредитування малого	55

Макропруденційні заходи як ефективність впливу на фінансову стабільність банківської системи

Власюк С.А., к.е.н., доцент

Ролінський О.В., к.е.н., доцент

Ходжабаєв Шоввоз, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Уманський національний університет садівництва

Стабільна фінансова система є важливою передумовою для функціонування економіки та ефективної реалізації монетарної політики. Стабільна система характеризується тим, що її окремі компоненти – фінансові посередники та інфраструктури фінансового ринку – виконують свої функції та виявляються стійкими до потенційних потрясінь.

Належне функціонування інфраструктури фінансового ринку та платіжних засобів має важливе значення для економіки в цілому: воно сприяє фінансовій стабільності та довірі користувачів до валюти, забезпечує реалізацію монетарної політики, а також має широкі повноваження щодо нагляду за інфраструктурою фінансового ринку (платіжними системами, кліринговими системами та системами розрахунків) і безготівковими платіжними засобами.

Фінансову стабільність можна визначити як стан, за якого фінансова система – тобто фінансові посередники, фінансові ринки та ринкова інфраструктура – є стійкою до потрясінь і несподіваних змін фінансового дисбалансу. Фінансова стабільність зменшує ймовірність того, що ризики в процесі фінансового посередництва будуть досить серйозними, щоб порушити реальну економічну діяльність.

Потенційний вплив системних ризиків на стабільність і стійкість фінансової системи єврозони/ЄС оцінюється за допомогою кількісних інструментів, таких як макро-стрес-тести, мережевий аналіз та інші пов'язані інструменти моделювання.

Макро стрес-тести часто використовуються для прогнозування стійкості банківського сектора до макроекономічних і фінансових подій. Поточна система моніторингу системних ризиків складається із індикаторів фінансової стійкості та банківських стрес-тестів (рис.1).

Індикатор фінансової стійкості банківського сектору

- показники, які характеризують стійкість та надійності банківської системи, встановлені Міжнародним валютним фондом, і є визначальними при різноманітних банківських і фінансових кризах, та необхідні для зміцнення механізмів макропруденційного нагляду.

Банківські стрес-тести

- оцінюють здатність кредитної установи чи банківської системи впоратися з сильними потрясіннями, змодельованими за екстремальними сценаріями, які ймовірно відбудуться

Рис. 1. Визначення системних ризиків банківської системи

Окрім, цього оцінюється здатність банківського сектора до стійкості за допомогою впровадження різних фінансових інструментів. Також проводяться деякі реформи щодо вдосконалення нормативно-правової бази фінансової системи, до них входять проекти, пов'язані із запровадженням показників макропруденційного нагляду для банківського та фінансового секторів, визначення системно важливих банківських установ, нагляду на консолідованій основі за банківськими групами та нагляду, що доповнює фінансові групи.

Макропруденційні заходи спрямовані: на запобігання накопиченню надмірного ризику від зовнішніх факторів, або зменшити втрати від ризику, згладжуючи фінансовий цикл; зробити фінансовий сектор більш стійким і обмежити ефект зараження; сприяти загальносистемній перспективі фінансового регулювання з метою створення належної системи стимулів для учасників ринку.

Макропруденційні інструменти, можна, умовно, розділити (рис. 2).

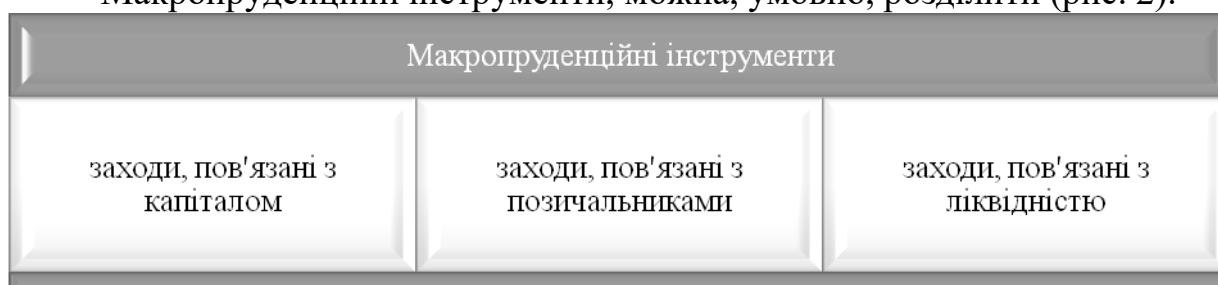

Рис. 2. Макропруденційні інструменти на фінансовому ринку

Макропруденційні інструменти посилюють стійкість фінансової системи шляхом збільшення буферів капіталу та ліквідності. Приклади включають буфери капіталу для глобальних та інших системно важливих установ, коефіцієнт покриття ліквідності та коефіцієнт структурної ліквідності. НБУ може запровадити антициклічні буфери для протидії циклічному накопиченню системного ризику. Якщо це дозволено національним законодавством, національні органи влади також можуть вживати пов'язані з позичальниками заходи, що обмежують кредитування, зокрема щодо іпотечних позик, на рівні окремого позичальника.

Макропруденційну політику не можна розглядати ізольовано. Між заходами мікропруденційної, макропруденційної та монетарної політики існує значна взаємодія. Взаємодія між грошово-кредитною політикою та макропруденційною політикою виникає насамперед через їхній спільний канал передачі через фінансову систему і, зокрема, через банківську систему. Дві політики можуть доповнювати одна одну в забезпеченні цінової та фінансової стабільності. Макропруденційні інструменти можна використовувати вибірково та цілеспрямовано для пом'якшення ризиків для фінансової стабільності, у тому числі в економічному середовищі, яке характеризується низькими процентними ставками. Завдяки інституційній структурі Єврозони Європейський центральний банк може отримати вигоду від спільного пулу даних і єдиної аналітичної системи.

Здатність банків, в сучасних умовах, поглинати ризики посилюється, оскільки вони повинні мати більше власних коштів вищої якості, доступних у

короткостроковій перспективі, щоб компенсувати збитки. Зміцнення окремих банків також опосередковано зменшує системний ризик.

Для подальшого зміцнення фінансової стабільності важливою буде: розробка методів раннього виявлення та запобігання тим факторам, які сприяють стресу та ефекту зараження; критично оцінена вартість банківських послуг, які можуть зрости внаслідок високих вимог до капіталу; забезпечити безпеку безготівкових платіжних засобів та актуальність чинних стандартів у цій сфері; забезпечити належне функціонування та безпеку платіжних систем; забезпечення безпеки систем клірингу, розрахунків і доставки фінансових інструментів тощо.

Страхова діяльність в аграрній сфері: поточні питання та стратегічні напрями

Власюк С.А., к.е.н., доцент

Сакалюк А.В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Уманський національний університет садівництва

Несприятливі погодні умови змінюючи умови посівів, і збільшуючи частоту та інтенсивність метеорологічних небезпек, щороку, завдають аграріям великих втрат і сприяють збитковості діяльності. Дрібні фермери та сільські громади не можуть впоратися з ризиками самостійно, оскільки витрати надто високі. Їм потрібен адекватний доступ до фінансових інструментів. Страхування сільського господарства на основі індексів може запропонувати багатогранне рішення та сприяти розвитку.

Дрібні фермерські господарства стикаються з різноманітними ризиками, багато з яких знаходяться поза їхнім контролем. Несприятливі кліматичні явища, такі як посухи, надмірні опади або інші стихійні лиха, та й відсутність інструментів для управління фінансовими ризиками, щороку спричиняють великі збитки. Серед інструментів, які є в їхньому розпорядженні, страхування врожаю дає можливість передати частину цих ризиків страховику.

Мета страхування – надати можливість суб'єктам господарювання, які стали жертвами збитків або нещасних випадків, покрити можливі втрати. Сільськогосподарське виробництво піддається ризикам, пов'язаним із ціною сільськогосподарських культур, їх врожайністю чи навіть фізичним станом. У той час як управління ціновим ризиком значною мірою базується на використанні відповідних фінансових інструментів або державної допомоги, управління ризиком прибутковості покладається на субсидоване страхування та державні кошти. Різноманітні договори страхування пропонують аграріям як можливість покриття збитків, що регулюються нормативно-правовою базою, зокрема з точки зору преміальної допомоги страхових компаній.

Для аграріїв страхування є цінним активом, навіть якщо воно не передбачає виплати компенсації. Для виробників – страхування полегшує отримання кредитів і придбання покращених ресурсів. Це також полегшує